

Mon/๒๕๕๗
เรื่องเสร็จที่/....
OK

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีไม่มีผู้แทนกระทรวงการคลังเข้าเป็นกรรมการ
ในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า

องค์การคลังสินค้าได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อคส. ๑๐๒๐/๗๗๙๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่กระทรวงการคลังได้แต่งตั้งนางพรกมล ประยูรสิน เป็นผู้แทนกระทรวงการคลัง ในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๓ ต่อมาผู้แทนดังกล่าวได้มีหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่โดยที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๕ บัญญัติให้มีคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า คณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งมิใช่ผู้แทนของส่วนราชการอีกไม่เกิน ๕ คน และผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีผู้แทนกระทรวงการคลังเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ทำให้องค์การคลังสินค้าเกิดข้อขัดข้องในการดำเนินการในเรื่องสำคัญต่าง ๆ จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีที่ไม่มีผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์เพียงกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง เข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า แม้จะมีคณะกรรมการอื่น ๆ ครบจำนวนตามกำหนดจะถือว่าองค์การคลังสินค้ามีองค์ประกอบของคณะกรรมการครบถ้วนหรือไม่ ทั้งนี้ ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับองค์ประชุมคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย ที่ได้เคยให้ความเห็นในกรณีองค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียในทำนองว่า หากองค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว ก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย และไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้

๒. กรณีตามข้อหารือ ๑. หากคณะกรรมการอื่นที่เหลืออยู่ได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการองค์การคลังสินค้าครบถ้วนตามจำนวนองค์ประชุมที่เหลืออยู่จะสามารถทำได้หรือไม่ เพียงใด และมติที่ประชุมดังกล่าวมีผลผูกพันองค์การคลังสินค้า ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า และบุคคลอื่น ๆ หรือไม่เพียงใด

๐๑๐๒/๒๖๓
ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/๒๖๓
ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีไม่มีผู้แทนกระทรวงการคลังเข้าเป็นกรรมการ
ในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า

องค์การคลังสินค้าได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อคส. ๑๐๒๐/๗๗๕๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่กระทรวงการคลังได้แต่งตั้งนางพรกมล ประยูรสิน เป็นผู้แทนกระทรวงการคลัง ในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๓ ต่อมาผู้แทนดังกล่าวได้มีหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่โดยที่พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๕ บัญญัติให้มีคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า คณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งมิใช่ผู้แทนของส่วนราชการอีกไม่เกิน ๕ คน และผู้อำนวยการเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีผู้แทนกระทรวงการคลังเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ทำให้องค์การคลังสินค้าเกิดข้อขัดข้องในการดำเนินการในเรื่องสำคัญต่าง ๆ จึงขอหารือ แนวทางปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีที่ไม่มีผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทน กระทรวงพาณิชย์เพียงกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง เข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การ คลังสินค้า แม้จะมีคณะกรรมการอื่น ๆ ครบจำนวนตามกำหนดจะถือว่าองค์การคลังสินค้า มีองค์ประกอบของคณะกรรมการครบถ้วนหรือไม่ ทั้งนี้ ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับองค์ประชุมคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย ที่ได้เคยให้ความเห็นในกรณี องค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียในทำนองว่า หากองค์ประกอบของ คณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว ก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย และไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้

๒. กรณีตามข้อหารือ ๑. หากคณะกรรมการอื่นที่เหลืออยู่ได้เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการองค์การคลังสินค้าครบถ้วนตามจำนวนองค์ประชุมที่เหลืออยู่จะสามารถทำได้หรือไม่ เพียงใด และมติที่ประชุมดังกล่าวมีผลผูกพันองค์การคลังสินค้า ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า และบุคคลอื่น ๆ หรือไม่เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือขององค์การคลังสินค้า โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนองค์การคลังสินค้า เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลังว่า นางพรกมล ประยูรสิน ผู้แทนกระทรวงการคลัง ในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ได้มีบันทึกข้อความลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ขอให้ ปลัดกระทรวงการคลังพิจารณาอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นกรรมการผู้แทนกระทรวงการคลัง ในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้าตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่ปลัดกระทรวงการคลัง ยังมิได้มีคำสั่งอนุมัติ โดยได้สั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจพิจารณา ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ นางพรกมล ประยูรสิน ได้มีหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้าต่อประธานกรรมการองค์การคลังสินค้า อย่างไรก็ดี จนถึงปัจจุบันปลัดกระทรวงการคลังก็ยังมิได้อนุมัติ และกระทรวงการคลังก็ยังมิได้มี หนังสือแจ้งเปลี่ยนแปลงผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้าไปยังองค์การ คลังสินค้า

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เห็นว่ามีประเด็น ที่จะต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่า การที่นางพรกมล ประยูรสิน ได้มีหนังสือขอลาออกจากการเป็น กรรมการผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้าต่อประธานกรรมการองค์การ คลังสินค้านั้น เป็นผลให้นางพรกมล ประยูรสิน พ้นจากการเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การ คลังสินค้าหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เห็นว่า มาตรา ๑๕^๑ แห่งพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้มีคณะกรรมการองค์การคลังสินค้าคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งมิใช่ ผู้แทนของส่วนราชการอีกไม่เกินห้าคน และผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยให้ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและกรรมการอื่น ทั้งนี้ มาตรา ๑๙^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช กฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่าประธานกรรมการ รองประธาน

^๑ มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการองค์การคลังสินค้าคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งมิใช่ผู้แทนของส่วนราชการอีกไม่เกินห้าคน และผู้อำนวยการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่น
ให้ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

^๒ มาตรา ๑๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๘ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖

กรรมการและกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก คณะรัฐมนตรีให้ออก หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๑๙^๓ จึงไม่ใช่บังคับแก่กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของส่วนราชการ นอกจากนี้ การที่กระทรวงการคลังแต่งตั้งให้นางพรกมล ประยูรสิน เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า นั้น เป็นกรณีที่ส่วนราชการมอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ราชการของกระทรวง โดยอาศัยอำนาจบังคับบัญชาตามมาตรา ๒๐^๔ และมาตรา ๒๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้าราชการผู้ได้รับแต่งตั้งย่อมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อราชการของกระทรวง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ปลัดกระทรวงการคลังยังมิได้อนุมัติให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า อีกทั้งกระทรวงการคลังยังมิได้มีหนังสือแจ้งให้ องค์การคลังสินค้าทราบถึงการเปลี่ยนแปลงผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า กรณีจึงต้องถือว่านางพรกมล ประยูรสิน ยังคงเป็นผู้แทนกระทรวงการคลังซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้ามาจนถึงปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรณีจึงต้องถือว่าผู้แทนกระทรวงการคลังเป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า และไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่ากรรมการอื่นสามารถประชุมต่อไปได้หรือไม่ และมติที่ประชุมดังกล่าวมีผลผูกพันหรือไม่

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๗

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^๔ มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ ในกระทรวงหนึ่ง ให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ โดยจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ มาตรา ๒๑ ในกระทรวงให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ กำกับการทำงานของส่วนราชการในกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และประสานการปฏิบัติงานของส่วนราชการในกระทรวงให้มีเอกภาพสอดคล้องกัน รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวง

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ